

Andra delårsöversikten för 2020 för tiden 1.1–31.8.2020

VD/7485/02.01.02.00/2020

RV/MR/PK/HY-L/AP

I enlighet med anvisningarna för verkställandet av budgeten får stadsstyrelsen och stadsfullmäktige rapporter om utfallet av budgetanslagen och de bindande målen tertialvis för januari–april, januari–augusti, samt för hela året i samband med bokslutet. Den andra delårsöversikten 2020 har utarbetats utgående från läget 31.8.2020.

Omvärldens utveckling

Vandas folkmängd uppgick enligt Statistikcentralens förhandsuppgifter i slutet av juli 2020 till cirka 235 900 personer. Befolkningen ökade med drygt 2100 personer i januari–juli 2020. Detta är drygt 1 000 personer mindre än under motsvarande tid år 2019. Inflyttningsöverskottet från flyttningsrörelserna mellan kommunerna minskade med närmare 900 personer, men inflyttningsöverskottet från invandringen endast med cirka 50 personer jämfört med året innan. Den naturliga befolkningstillväxten, överskottet födda i relation till avlidna minskade med omkring 120 personer. Till största delen förklaras denna ändring av att antalet avlidna ökade med cirka 130 personer jämfört med året innan.

I jämförelsen mellan de största städerna skiljer sig befolkningstillväxten i Vanda, Helsingfors och Esbo tydligt från de övriga städerna genom sin snabbare tillväxt. Helsingfors folkmängd ökade under de sju första månaderna av 2020 med cirka 2 400 personer, Esbos folkmängd med cirka 1 700 personer och Vandas folkmängd med cirka 2 100 personer.

Arbetslösheten började öka kraftigt till följd av coronakrisen. Enligt arbets- och näringsministeriet var drygt 20 400 personer arbetslösa i Vanda i slutet av juli 2020, vilket är omkring 8 800 personer fler än vid motsvarande tidpunkt ett år tidigare och närmare 10 000 personer fler än i slutet av februari 2020. Av de arbetslösa var omkring 30 procent permitterade, drygt 6 000 personer. Antalet permitterade har minskat tydligt jämfört med maj 2020 då över 10 800 personer var permitterade. Däremot har antalet andra än permitterade arbetslösa i Vanda ökat månad efter månad från och med februari 2020.

Antalet arbetslösa under 25 år ökade i Vanda till nästan det tredubbla jämfört med februari 2020, och var drygt 2 900 personer i slutet av juli. Långtidsarbetslösheten har ökat med omkring en tredjedel under våren och sommaren 2020. Antalet långtidsarbetslösa i Vanda var cirka 3 100 personer i slutet av juli. Vandas arbetslöshetsgrad var i slutet av juli 16,8 procent, vilket är en ökning med 8 procentenheter från februari 2020. Vandas arbetslöshetsgrad har ändå minskat jämfört med siffrorna i maj. I Helsingfors var arbetslöshetsgraden 16,4 procent i slutet av juli och ökningen 7,6 procentenheter jämfört med februari månad. I Esbo var arbetslöshetsgraden på motsvarande sätt 14,3 procent och ökningen 6,8 procent från februari månad. I KUUMA-kommunerna var arbetslöshetsgraden 12,6 procent i slutet av juli och 14,7 procent i hela landet. Antalet lediga arbetsplatser i Vanda minskade med över hälften då man jämför slutet av februari med slutet av juli - antalet lediga arbetsplatser var knappt 1 900.

I januari-juli 2020 beviljades nya bygglov för närmare 3 400 bostäder. Antalet är nästan dubbelt så stort jämfört med motsvarande tidpunkt året innan. Antalet påbörjade bostäder, närmare 1 500 bostäder, låg på samma nivå som år 2019. Antalet bostäder som färdigställts under de sju första månaderna år 2020, dvs. närmare 2000, är 10 % mindre än vid motsvarande tidpunkt år 2019. Bostadsproduktionen består, precis som under tidigare år, främst av bostäder i flervåningshus med ett och två rum. Enligt en

jämförelse storområdena emellan färdigställdes flest bostäder i Kivistö, Dickursby och Myrbacka i januari-juli.

Utvecklingen av skattefinansieringen

Under januari–augusti 2020 har staden fått skatteinkomster på sammanlagt 709,2 milj. euro (2019: 657,7 milj. euro), varav 612,9 milj. euro i kommunalskatt (2019: 601,8 milj. euro), samfundsskatt 62,4 milj. euro (2019: 53,9 milj. euro) och fastighetsskatt 33,8 milj. euro (2019: 2,0 miljoner euro).

Fastighetsskatteinkomsternas stora ökning jämfört med året innan beror på ändringarna i redovisningarnas periodisering. Ännu år 2019 periodiserades fastighetsskatteredovisningarna huvudsakligen till september-oktober, men från och med år 2020 periodiseras de till juli-oktober i och med fastighetsbeskattningsens flexibla verkställande.

I hela landet har kommunerna i januari–augusti redovisats 1,0 procent mer i kommunalskatter jämfört med året innan, Vanda uppvisade en ökning på 1,8 procent. På grund av coronavirusepidemin har prognosen för kommunalskatteredovisningarna år 2020 sjunkit i hela landet med 720 miljoner euro jämfört med prognosen i slutet av år 2019. I kommunalskatteförskott för 2020 har staden i januari–augusti fått sammanlagt 524,1 miljoner euro, vilket är en tillväxt på 2,9 procent jämfört med året innan.

Kommunförbundet har uppdaterat sina ramar för den kommunspecifika beskattningen utgående från 2018 års beskattning som slutfördes i augusti, statistiken över hur de inkomster som är underställda förskottsinnehållning år 2019 utvecklats (förhandsuppgift), finansministeriets nyaste skatteprognoser samt den prognosticerade befolkningsutvecklingen. På basis av ramarna beräknas kommunalskatten i Vanda bli omkring 29 milj. euro mindre än det budgeterade, huvudsakligen till följd av coronavirusepidemins konsekvenser som minskar de beskattningsbara inkomsterna. Det förutspås en ökning på 3,2 procent jämfört med året innan, vilket är mindre än hälften av den ökning på 6,6 procent som förutspåddes i budgeten före coronavirusepidemin. Beskattningen för år 2019 blir klar i oktober–november, en eventuell justering av utdelningen och hur den inverkar på storleken på november månads redovisning bekräftas när den slutgiltiga beskattningen är klar. I december kommer man troligen att även justera kommungruppens och kommunernas andelar av förskotten för år 2020.

I januari–augusti inflöt sammanlagt 62,4 milj. euro i samfundsskatt till staden, vilket är en ökning på 15,9 procent jämfört med året innan. I hela landet uppgick motsvarande ändring i kommunernas samfundsskatter till 7,7 procent jämfört med året innan. Ökningen förklaras av beslutet i den fjärde tilläggsbudgeten för 2020 om en höjning av kommunernas utdelning av samfundsskatter med 10 procentenheter för att kompensera de negativa ekonomiska verkningarna som coronavirusepidemin haft. Detta ökar samfundsskatteintäkterna i Vanda år 2020 med uppskattningsvis ca 18 milj. euro. Utgående från Kommunförbundets skatteram förutspås Vandas samfundsskatteintäkter överskrida budgeten med cirka 7 milj. euro med beaktande av coronavirusepidemins konsekvenser.

Enligt kommunförbundets ram skulle Vanda få 81,8 milj. euro i redovisad fastighetsskatt år 2020, vilket underskrider budgetprognosen med cirka 2,2 milj. euro.

Skatteintäkterna uppskattas totalt sett underskrida budgeten med omkring 25 milj. euro om den slutliga beskattningen motsvarar förhandsbeskedet som getts i augusti 2020, och om det inte sker väsentliga förändringar i coronaepidemiläget på nationell nivå eller i statens stödåtgärder till kommunerna under slutet av året.

Enligt Kommunförbundets statsandelskalkyler är stadens statsandel för basservicen 156,9 milj. euro, ersättningen för skatteförluster som åsamkats genom ändringarna i beskattningsgrunderna 76,4 milj. euro och finansieringen för bildnings- och kulturväsendet enligt undervisnings- och kulturministeriets beslut 20,4 milj. euro år 2020. Utöver detta betalas kommunerna enligt statens fjärde och femte tilläggsbudgetar, med anledning av den ekonomiska kris som pågår, en tidsbegränsad ersättning som beror på fördröjda skatteinkomster år 2020, och som avdras på motsvarande sätt år 2021. Detta ökar stadens statsandelar för år 2020 med 5,3 milj. euro. I statsandelsprognosen för basservicen har man beaktat att nedskärningarna i anslutning till arbetstiden upphör år 2020 i det konkurrenskraftsavtal som också upphör. Undervisnings- och kulturministeriets slutliga beslut kommer i slutet av året. Utgående från prognosen uppgår statsandelarna till sammanlagt 258,9 milj. euro, vilket överskrider budgeten med 46,9 milj. euro.

Driftsekonomin

Under januari–augusti uppgick stadens, affärsverkens och fondernas rörelseintäkter (utan HRM) till 269,9 milj. euro, verksamhetsutgifterna (utan HRM) till -1 056,4 milj. euro, medan verksamhetsbidraget var -786,5 milj. euro. Under januari–augusti har verksamhetsintäkterna förverkligats till 62 procent, verksamhetskostnaderna till 64 procent och verksamhetsbidraget till 64 procent i förhållande till budgeten.

Enligt prognosen ökar verksamhetsintäkterna till 426,8 milj. euro och verksamhetskostnaderna till -1 688,3 milj. euro (utan HRM). Verksamhetsintäkterna kommer enligt prognosen att underskrida budgeten med omkring 12 milj. euro, eftersom särskilt vinsterna från markförsäljning och mun- och tandhälsans försäljningsintäkter beräknas bli mindre än det budgeterade på grund av coronavirusepidemin. Verksamhetskostnaderna (utan HRM) överskrider enligt budgetprognosen med cirka 27 milj. euro. Utfallet för social- och hälsovårdens utgifter, exklusive den specialiserade sjukvården, förutspås bli 36,5 milj. euro högre än budgeten, varav cirka 16,3 milj. euro utgörs av tilläggsutgifter på grund av coronavirusepidemin. HRT:s kommunandel förutspås överskrida budgeten med 14 milj. euro också på grund av coronaepidemin. Personalkostnaderna förutspås bli mindre än det budgeterade till följd av att köpta tjänster användes i större utsträckning än beräknat och fördröjningar i personalrekryteringen. Stadsstyrelsen förpliktade vid sitt sammanträde 4.5.2020 varje verksamhetsområde att vidta ekonomiska begränsningsåtgärder som gör att varje verksamhetsområde sparar minst 1 milj. euro av sina verksamhetsutgifter för år 2020. Verksamhetsbidraget förutspås bli omkring 38 milj. euro sämre jämfört med budgeten. Coronavirusepidemins verkningar på driftsekonomin preciseras under år 2020.

Skatteinkomsterna förutspås underskrida budgeten med ca 25 miljoner euro med beaktande av statens tilläggsstöd, medan inkomsterna från statsandelarna beräknas överskrida budgeten med ca 47 miljoner euro. Skatteinkomsterna och statsandelarna inbegriper cirka 54 milj. euro tilläggsstöd som beviljas kommunerna som statens coronakompensation för år 2020.

De finansiella intäkterna kommer att förverkligas enligt budgeten. Enligt prognosen kommer finansieringskostnaderna att underskrida budgeten med omkring 1,0 milj. euro på grund av den fortsättningsvis låga räntenivån.

I januari–augusti har av- och nedskrivningar verkställts för 71,8 milj. euro. Av- och nedskrivningarna beräknas uppgå till totalt ca 115 milj. euro år 2020.

I den andra delårsöversikten för år 2020 prognostiseras ett årsbidrag på omkring 77 miljoner euro, vilket underskrider budgeten med runt 14 milj. euro. Årsbidraget bör täcka avskrivningarna dvs. vara cirka 120 milj. euro för att driftsekonomin ska vara i balans. Eftersom årsbidraget blir klart mindre än avskrivningarna utmynnar resultatprognosen enligt den prognos som sammanställts i slutet av augusti i ett underskott på cirka -37,5 milj. euro (i budgeten -23,1 milj. euro). Att resultatprognosen är svagare än budgeten beror främst på tilläggskostnaderna och inkomstförlusterna på grund av coronavirusepidemin.

Investeringar

Inkomsterna i stadens, affärsverkens och fondernas investeringsdel uppgick i januari–augusti till 1,3 milj. euro, investeringsdelens utgifter till -83,6 milj. euro och investeringsdelens netto till -82,4 milj. euro.

Enligt stadsstyrelsens beslut 4.5.2020 kommer investeringsutgifterna att begränsas år 2020. Med begränsningarna eftersträvar man investeringsbesparingar på cirka 8,7 milj. euro och dessutom inkludering av Hämeenkylä koulu i byggnadsprogrammet utan tilläggsanslag.

Investeringsanslagen för byggande beräknas underskrida budgeten med cirka 3,3 milj. euro och de offentliga anläggningstillgångarna med cirka 7 milj. euro.

Stadens, affärsverkens och fondernas totala investeringsutgifter förutspås år 2020 ligga på en nivå av 138 milj. euro och underskrida investeringsanslagen i budgeten med runt 12 milj. euro.

Investeringsinkomsterna förutspås uppgå till 5 miljoner euro och investeringsdelens netto till -133 miljoner euro.

Finansieringen

Stadens långfristiga lånestock uppgick i slutet av år 2019 till cirka 897 milj. euro. I budgeten för år 2020 uppgår nettoupplåningen till 51,6 milj. euro, men beloppet för upplåningen preciseras under hösten, då finansieringen har en exaktare bild av coronakrisens inverkan på budgetens utfall och kassaläget under innevarande år. Före krisen lyfte staden två lån med fast ränta, ett kapital på sammanlagt 80 milj. euro. Den totala räntan för dessa lån är 0,00 %. Ett lån avbetalades dessutom i förtid och lånet kommer att refinansieras med förmånligare villkor senare under innevarande år.

Stadens likviditetsbuffert är fortfarande på lägre nivå än under tidigare år, vilket har varit en medveten strategiändring i ett läge av negativa depositionsräntor och en s.k. depositionsavgift som tas ut av bankerna. Coronakrisen och centralbankens strategi har pressat ner de korta euriborräntorna till nivåer lägre än de nivåer som rådde före krisen och på så sätt höjt depositionsavgiften. Huvudvikten i likviditetshanteringen har legat på upprätthållande av en tillräcklig likviditet i koncernen för att behöva betala så lite depositionsavgift som möjligt.

Stadsstyrelsen 21.9.2020 § 10

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) anteckna den andra delårsöversikten för år 2020 för kännedom, och
- b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar den andra delårsöversikten för år 2020 för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 19.10.2020 § 3

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna den andra delårsöversikten för år 2020 för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Bilaga 1: Vanda stads andra delårsöversikt 2020
- Bilaga 2: Delårsöversikter 2/2020 för betydelsefulla dotterbolag
- Bilaga 3: Rapportering av de bindande målen 2/2020

Anvisningar för sökande av ändring: 2. Besvärsförbud

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)